

Рэха векапомных дзён

Маштабныя міжнародныя праекты
спадчына творцаў-франтавікоў:
працягваем агляд мастацкіх выстаў,
прымеркаваных да 80-годдзя
Перамогі.

ПЕРАКЛІЧКА ПАКАЛЕННЯЎ

Экспазіцыя "Колеры Вялікай Перамогі", падрыхтаваная Беларускім саюзам мастакоў сумесна з Саюзам мастакоў Расіі, працуе да 1 чэрвеня. На выставе ў Палацы мастацтва прадстаўлена больш за дзве сотні аўтараў — пераважна тых, хто нарадзіўся ў пасляваенныя дзесяцігоддзі. Ведае аб ліхалецці толькі паводле аповедаў. Погляд новага пакалення творцаў дадаў у тэму Вялікай Айчыннай вайны акцэнт на лёсе асобнага чалавека — удзельніка або сведкі трагічных і гераічных падзей.

У канцэпцыі "Колераў Вялікай Перамогі" закладзена некалькі праектаў. Частка экспазіцыі ўключае працы з фондаў Беларускага саюза мастакоў — айчынную класіку XX стагоддзя. Сярод аўтараў у тым ліку і вядомыя майстры, якія прайшлі дарогамі вайны. Тут прэзентаваны творы Барыса Аракчэва, Фёдора Бараноўскага, Уладзіміра Гардзескі, Аляксея Глебана, Мая Данцыга, Аляксандра Кішчанкі, Паўла Масленікава, Івана Стасевіча і іншых. Некаторыя карціны ажыццелены з дапамогай лічбавых тэхналогій дапоўненай рэальнасці, якія дазваляюць убачыць анімацыю на экране смартфона. Атрымліваецца гэтак дэкалог з палатном: наведвальнік экспазіцыі ўжо не толькі сузіральнік, але і паўнаважны ўдзельнік дзеяння.

Аднак асноўная ўвага на выставе надаецца сучасным творцам

з усіх рэгіёнаў Беларусі. Прадстаўлены жывапіс, графіка, скульптура, дэкаратыўнае мастацтва, дызайн. Асобны праект у рамках "Колераў Вялікай Перамогі" — жывапіс і графіка аўтараў з Масквы і Варонска, членаў Саюза мастакоў Расіі. На прыкладзе прац, прысвечаных Вялікай Айчыннай вайне, прадэманстравана выбітная роля вывучэння мастацтва ў захаванні гістарычнай памяці.

ХРОНІКА АДНАЎЛЕННЯ

Яшчэ адзін міжнародны праект — "Напішу неба мірным" — рэалізаваны цягам 2024–2025 гадоў Нацыянальным цэнтрам сучасных мастацтваў сумесна з Таганрогскім мастацкім музеем. У айчыннай частцы экспазіцыі паказаны карціны народных мастакоў Беларусі Івана Ахрэмчыка і Віктара Грамыкі, заслужаных дзеячаў мастацтваў Рэспублікі Беларусь Антона Бархаткова, Натані Воранава, Івана Дмухавічы і іншых. Тут жа і графічны шкл Васіля Шарангоўска "Памяці вогненнага вёсак".

На здымках:
1. Падчас агляду выстаў "Горыч страт. Радасць перамогі".
2. А. С. Фрагменты экспазіцыі "Колеры Вялікай Перамогі".
3. На выставе "Напішу неба мірным".

партрэты абаронцаў Брэсцкай крэпасці, створаныя Пятром Дурчынём, а яшчэ такія маштабныя палотны, як "Лёс. Памяці бацькі" Івана Кліменкі, "Полымя вайны" Міхаіла Чэпіка, "Мір усім" Алы Замай і трыпціх Ісаака Давідовіча "Апамятайцеся, людзі!".

Таганрогскі мастацкі музей прэзентаваў копіі франтавых замалёвак народнага мастака РСФСР, прафесара Ленінградскага інстытута жывапісу, скульптуры і архітэктуры імя І.Я. Рэпіна Аляксандра Раманчыла і выпускніка Вышэйшых мастацка-тэхнічных майстэрняў Канстанціна Малчанова.

У рамках экспазіцыі таксама можна паглядзець фільмы аб вызваленні і пасляваенным аднаўленні гарадоў нашай краіны, прадстаўленыя Беларускім дзяржаўным архівам кінафотадэкаumentaў. Праект даступны да 8 чэрвеня.

АДЛЮСТРАВАННЕ ПЕРАЖЫТАГА

Персанальная выстава "Горыч страт. Радасць перамогі" заслужанага дзеяча мастацтваў Рэспублікі Беларусь Барыса Аракчэва (1926–2013) разгорнута ў Мінскай абласной бібліятэцы імя А.С. Пушкіна да 3 чэрвеня. Народжаны ў Яраслаўскай вобласці, у галы Вялікай Айчыннай вайны

Барыс Уладзіміравіч добраахвотнікам пайшоў на фронт, адкуль у 1944-м быў накіраваны ў Бабруйск, а затым у сталіцу нашай краіны. Там дэмабілізаваўся і ў 1950-м паступіў у Мінскае мастацкае вучылішча, якое за добрую пасрыховасць скончыў у 1953-м дзятэрмінова. У 1959-м выпусціўся з Беларускага тэатральна-мастацкага інстытута, дзе настаўнікам Барыса Аракчэва стаў вядомы жывапісец і педагог Віталь Цірка. Батальны жанр і ўвогуле тэма перажытага ліхалецця займалі важнае месца ў творчасці Барыса Уладзіміравіча. Між іншым, разам з Леанідам Асядоўскім, Фёдарам Бараноўскім і Мікалаем Залозным ён выступіў адным з аўтараў дыялогі "Мінскі капёл" (1969–1972) у Беларускім дзяржаўным музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны.

У адкрыцці экспазіцыі ўзяла ўдзел дачка майстра — мастачка Аксана Аракчэва. Яна прадставіла нядаўна адшуканыя бацькавыя работы, якія раней не паказваліся публіцы. Скласі ўражанне аб постаці жывапісца гасцем імпрэсы дапамаглі захаваныя ў сямейным архіве відэасюжэты пра Барыса Аракчэва, якія выходзілі ў розныя гады на айчынным тэлебачанні, унікальныя кадры, знятыя ўнукам творцы ў лютым 2004-га.

Антон РУДАК
Фота аўтара